

masses de documentació medieval, degudes a una tradició clèrica i notarial sempre mancada de valor en fonètica. Cap fet de lingüística llatina no permetria justificar una variant amb *u*: la *o* es confongué ja amb la *u* definitivament en el baix Imperi. La forma real dels docs. és *curte*, molt rarament *curtis* o *curt*; és sabut que el roms. *curte* és un manlleu del grec sense relació amb això (REW, 2032). —² Ha quedat fossilitzat l'ús en la *Cort Fosca*, nom d'un còrrec molt aspre i quasi inaccessible, amb covatxa, on es refugiava en el segle passat el bandoler Capablanca, en les muntanyes de la Pola, entre Vacarisses i Mura. —³ «L'estable sense vaques, el *cortal* sense ovelles, el *cortí* sense porcs», Ant. Cayrol (JPCerdà, *Cont.*, 79). També deu ser l'especialització que donaven a entendre a Aiguatèbia quan m'explicaven que l'edifici que a la muntanya de Clavera ha servit per denominar l'indret dit *El Corral del Jantinc* «és un *cortal*», 1960. —⁴ De quatre anys abans és la llista dels *cortals* del terme de Prats («*cortalli d'En Sendreu de Calmella, Cortallum d'En Mas* ---») que consta d'algunes dotzenes (f° 80v). —⁵ Sense comptar molts derivats, *Courtalière*, *-alis*, *-alisse*, *-alous*, *La Cortalasse*, *Le Courtalet*, i algun altre. —⁶ En llengua d'oc, documentat des de c. 1100 en el trobador més antic Guilhem de Peitieu, Appel, *Chr.*, 112.9, 13.51. Mot comú a totes les llengües romàniques d'Occident, des dels orígens. —⁷ *Cortesia* nom d'herba, veg. *corresia*, s. v. *córrer*. —⁸ Tanmateix és veritat que el masculí *curtin* existeix també en reto-romànic amb el sentit de 'grup de prats tancats per un clos, entorn de la casa' (Schorta, *VRom.* vi, 37). —⁹ La forma de baix llatí *curtile* en docs. de 888, 1066 i 1099, Bast.-Bass., 755-6.

LLISTA CORRELATIVA DE DERIVATS I COMPOSTOS: *cortada*, *cortal*, *cortals*, *cortallada*, *cortaler*, *cortalà*, *re-cortal*, *cortejar*, *corceig*, *cortell*, *cortès*, *cortesa*, *cortesament*, *cortesia*, *corteria*, *descortès*, *descortesia*, *cortèsà*, *cortesia*, *cortí*, *cortina*, *Cortinada*, *cortinell*, *cortinella*, *cortiella*, *Les Corticelles*, *Cortitxelles*, *cortia*, *cortiot*, *cortiada*, *cortiall*, *cortiol*, *cortiol*, *cortial*, *cortill*, *cortilla*, *cortilló*, *cortó*, *Cortacans*, *Cortsavi*.

CORTAPISA, ant. 'franja de tela que es posava postissa al volt de la part inferior de les faldilles i vestits semblants': sembla haver significat primer 'vànova gruixuda, guarnida de bastes i usada com a abric del llit', i després 'guarnició de material diferent que es posa a una vànova': provinent del ll. CŪLCĪTA PĪNSA 'matalàs bastejat', del participi passiu del verb PĪNSĒRE 'pitjar, piconar', 'copejar, capolar'. □ 1.ª doc.: 1443.

No sols no és manlleu del cast., com diu *AlcM* sinó que és el castellà el que el prengué de la nostra llengua, per bé que entre nosaltres s'antiquà més de pressa, i no prengué els sentits figurats que té en castellà: desorientada la nota etimològica d'*AlcM*, veg. DCEC I, 915-6. Trobem també en un inventari de

Lluc de 1478: «*gordepisa* vermella --- hun mantel de Jhesús ab *gordapisa* blanca --- *gordepissa* --- *costapisa* de vays --- *cordepisa* de domàs» (BSAL III, 216a); hi afegeix algunes dades Giner i March, en el seu glossari de l'inventari de la Reina Maria del Mag-nànim. Quant al mot *cortapeu*, que tracto també en el DCEC apareix encara més en docs. rossellonesos: «un *curtapeu* blanc, e autre vert», a. 1365, «unum cot sive *curtapeu* panni novi miġan lividi», 1396, i uns dotze exs. més entremig d'aquestes dades, *InvLC*. DERIV.: *Cortapisat*.

Cortar 'arribar el dentat del bestiar al ple desenrotllament', sembla derivat de *quart* (pels animals en què això ocorre en el quart mes de néixer) *Cortau* [c. 1500, Comes, *DBal.*; *AlcM*], del fr. *courtaud*, veg. DCEC, s. v. *cuartago* que és manlleu deformat del mateix mot francès; *cortavet*, dim. cat. d'aquell mot [1603, JSegura, *Hist. de St. Magí de Bruŷaganya*, p. 71] *Cortei*, *corteig*, *cortejar*, V. *cortell Corteria*, *cortès*, *cortèsà*, *cortesia*, *cortia*, *cortiada*, *cortiall*, V. *cort Cortical*, V. *corticifer Corticina*, *corticós*, V. *escorça Cortiella*, *cortil*, *cortilla*, *cortilló*, *cortina* 'cort de porcs, etc.', V. *cort*

CORTINA, 'espècie de cortinatge', del ll. tardà CORTĪNA, id., derivat del ll. vg. CORS, CORTIS, ll. COHORS 'recinte', perquè enrondeva els llits i altres llocs closos. □ 1.ª doc.: S. XIII, Jaume I, i ja en docs. anteriors.

Bast.-Bass. (697-8) en dona 13 testimonis des de 854 a 1156, en la majoria dels quals és impossible de decidir si es tracta d'un ús vulgar o merament baixllatí; sovint en aquests té el sentit de 'vel', p. ex. el que cobreix una imatge, en un doc. de c. 1095. «Lits ornats de *cortines*» en una prosificació d'Eiximenis (*EntreDL* I, vi, 38); «DE LA CAMBRA: les barres del llit --- les *cortines* --- les anelletes --- les bagues» O'Pou, *TbPu.*, 234. Vulgarisme *quartina*: a Benifairó de Valldigna fan *kwartina* amb el baladre ficant-hi un filferro (1962).

DERIV.: *Cortinada*. *Cortinatge* [1434]. *Cortiner* [S. xv]; *cortineria*. *Cortineta*. *Cortinó*. *Encortinar* [fi S. XIII]. *LlegRimSevilla*, v. 584; «del rey só enamorat / y de la reyna més que cap: / menjo y bech a son costat / dormo en un llit *encortinat*», cançó que sembla ser del S. xvi (MilàF, *Romllo*, 528.19), «no's fassi monja, senyora -no's fassi pas monja encara: / no dormirà en llit de plomas -ni en cambra *encortinada*», MilàF, *Romllo.*, 202.21 (recollit en el Penedès).

Cortinatge, V. *cortina Cortinell*, *-ella*, V. *cort Cortiner*, *-eria*, *cortinó*, V. *cortina Cortiol*, *cortiot*, *cortiol*, *Cortitxelles*, *cortó* (*cortons*), V. *cort Cortrai*, V. *contraí Cortrençar*, V. *cor Corumbela*, V. *cul Corumull*, *corumullar*, V. *caramull Corunyaer*, V. *corner Coruscar*, *-uscant*, V. *corruscar* (CORRUI-XES) *Corv.*, V. *corb* II *Còrvids*, V. *corb* I *Corviell*, V. *culivell* (COLITXOS) *Corxa*, V. *escorça Corxar*, V. DCEC (CORCHAR) *Corxera*, V. *croc*